

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Luksemburg

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Luksemburgi õiguse kohaselt on võimalik abielu lahutada kahel viisil: lahutus vastastikusel kokkuleppel ja lahutus abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu. Lahutus vastastikusel kokkuleppel

Abielu lahutamist vastastikusel kokkuleppel saavad abikaasad ühiselt taotleda juhul, kui nad on jõudnud kokkuleppele abielu lõppemises ja selle tagajärgedes.

Kui abikaasadel on jagatavat vara, peab notar koostama vara nimekirja ja hindama vara väärtust. Seejärel saavad abikaasad lahendada asjaomased varaküsimused. Kui selline vara, mille kohta tuleks nimekirja koostada, puudub, ei ole notari abi nõutav.

Lisaks peavad abikaasad kokku leppima selles, kus nad abielulahutusmenetluse ajal elavad, laste elukorralduses menetluse ajal ja pärast seda, panuses, mida kumbki abikaasa peab andma laste kasvatamisse ja hooldamisse enne ja pärast lahutust, ning samuti elatise suuruses, mida üks abikaasa peab teisele maksma menetluse ajal ja pärast lahutust. Kokkulepe tuleb sõlmida koostatud dokumendi (*kokkuleppe*) vormis, mille koostab advokaat või notar. Kokkuleppele peab heaks kiitma kohus, kes kontrollib, et selles järgitakse laste parimaid huve ning sellega ei kahjustata selgelt ebaproportsionaalselt ühe abikaasa huve. Heakskiidetud kokkulepe on abielulahutust puudutava kohtuotsuse lahutamatu osa.

Lahutus abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu

Lahutust abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu saab taotleda üks abikaasast või juhul, kui abikaasad nõustuvad ühiselt abielu lahutamise, kuid ei ole saavutanud kokkulepet selle kõigi tagajärgede osas.

Abielu on pöördumatult lõppenud, kui abikaasad nõustuvad abielu lahutamise või juhul, kui ainult üks abikaasast taotleb lahutust ja jätkab taotlemist pärast järelemõtlemissaega, mis ei saa olla pikem kui kolm kuud ning mida saab pikendada üks kord.

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Luksemburgi õiguse kohaselt on võimalik abielu lahutada kahel viisil: lahutus vastastikusel kokkuleppel ja lahutus abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses**3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)**

Abielu lahutamise otsusega lõpetatakse abielu ning kaob abikaasade vastastikune kohustus olla truu ning teineteist toetada ja abistada.

Luksemburgi õiguse kohaselt ei tohi ükski isik kasutada muud ees- või perekonnanime peale nende, mis on märgitud tema sünnitunnistusele; isik, kes neid nimesid vahepeal ei kasutanud, peab need taas kasutusele võtma. Perekonnaseisus toimuva muutusega – näiteks kui isik abiellub – ei kaasne kummagi abikaasa perekonnanime muutumine. Abiellumisega ei kaasne automaatselt õigus võtta abikaasa perekonnanime. Abikaasa, kelle perekonnanime teine abikaasa soovib kasutada, peab sellega nõus olema.

Seoses sellega, milline on lahutuse mõju isiku kasutatavale perekonnanimele, on Luksemburgi kohtud sedastanud järgmist.

Lahutatud naine võib jätkata endise abikaasa perekonnanime kasutamist ainult juhul, kui mees lubab tal seda teha. Mees võib selle loa igal ajal tagasi võtta. Endisel abikaasal on täielik õigus keelata oma perekonnanime kasutamine. Sellest tulenevalt ei ole kohtutel võimalik lubada lahutatud naisel jätkata oma endise abikaasa nime kasutamist piiramatul aja jooksul – isegi mitte ametialastel eesmärkidel –, kui mees on sellise kasutamise vastu. Kuid pidades silmas naise ametialast mainet, mille ta on abikaasa perekonnanime kandes omandanud, ja selleks, et ennetada mis tahes rahalist kahju, võib kohus määrata naisele tähtaja, mille jooksul on tal võimalik teavitada oma kliente oma nime muutusest – apellatsioonikohus (*Cour*, 24. mai 2006, lk 33 ja 258).

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Abielulahutuse otsusega nähakse ette abikaasade abieluvara likvideerimine ja jagamine. Kui abieluvaraleping puudub, kohaldatakse seaduses sätestatud varaühisuse põhimõtet, mille kohaselt on ühisvara ainult pärast abiellumist soetatud vara. Lahutuse tulemusel varaühisus lõpeb. Vara jagamine koosneb kahest peamisest etapist:

esiteks võtab kumbki abikaasa tagasi materiaalse vara, mis ei kuulunud kunagi ühisvarasse, või vara, millega see on asendatud;

teiseks likvideeritakse ühisvara (vara ja kohustused). Kummagi abikaasa kohta arvutatakse välja summad, mis ta võlgneb ühisvarasse ja mis talle tuleb ühisvarast maksta.

Kui abikaasa on lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud karistusseadustiku (*Code pénal*) artiklites 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 ja 409 sätestatud kuriteos (sugukõlvatu tegu, vägistamine, tahtlik tervisekahjustuse tekitamine, tapmine ja tahtlik kehavigastuse tekitamine, mõrv, tahtlik tapmine, lapse tapmine ja mürgitamine), mis pandi toime abielu ajal teise abikaasa või samasse leibkonda kuuluva lapse suhtes, või karistusseadustiku artiklites 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 ja 405 sätestatud kuriteo toimepanemise katses abielu ajal samade isikute suhtes, jääb ta teise abikaasa taotlusel ilma abielust tulenevatest hüvedest, mida viimane on talle võimaldanud. Süüst vabale abikaasale jäävad see-eest alles mis tahes hüved, mida abikaasa on talle võimaldanud, isegi kui hüved olid võimaldatud vastastikuse kasu eesmärgil ning see tingimus ei ole täidetud.

Kui abikaasa lõpetas abielu ajal töötamise või vähendas töötunde, saab ta üldise pensioniskeemi kaudu osta pensioniõiguse tagantjärele vastavalt kohaldatavates tsiviil- ja sotsiaalkindlustusalastes seadustes kehtestatud tingimustele ja kriteeriumidele. Selleks saab abikaasa paluda lahutust käsitleval kohtul enne lahutuse andmise kohta otsuse tegemist ning eeldusel, et ta ei ole taotluse esitamise ajal vanem kui 65 aastat, arvutada „võrdlussumma“ vastavalt abikaasade vastavate sissetulekute erinevusele ajaperioodil, mil abikaasa ei töötanud või oli vähendanud töötunde. Selle summa arvutamise reeglid on sätestatud suurhertsogi 11. septembri 2018. aasta määruses võrdlussumma arvutamise kohta ja tsiviilseadustiku artiklis 252 osutatud summade maksmise ja tagastamise kohta (*règlement grand-ducal du 11 septembre 2018 relatif au calcul du montant de référence et aux modalités de versement et de restitution des montants visés à l'article 252 du Code civil*). Asjaomase pensioniõiguse tagantjärele ostmise tõttu on abikaasal, kes lõpetas töötamise või vähendas töötunde, õigus nõuda teiselt abikaasalt 50 % võrdlussummast selle vara ulatuses, mis hõlmab varaühisust või ühisvara pärast kohustuste tasumist. Asjaomasele nõudele vastava summa peab tasuma ülalpidamist saama õigustatud isiku abikaasa.

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Vanemate lahutus ei muuda põhimõtteliselt tingimusi, mille alusel vanema hooldusõigust teostatakse, sest seda jätkavad mõlemad vanemad ühiselt.

Vanemad peavad ühiselt langetama oma last puudutavaid olulisi otsuseid (hooldamine, kasvatamine, kooliharidus jne).

Kohus võib otsustada usaldada hooldusõiguse teostamise ainult ühele vanemale, kui see on lapse parimates huvides. Sellisel juhul teeb määratud vanem lapsega seotud otsused üksi. Kuid teisele vanemale jääb õigus saada lapse kohta teavet ja jälgida ühise lapse hooldamist ja koolitamist. Kui selle välistamiseks puuduvad põhjendatud alused, on asjaomasel vanemal ka suhtlusõigus ja õigus määrata ajutiselt lapse elukohta. Seega peavad vanemad lahutuse korral säilitama sideme lapsega ja austama lapse sidet teise vanemaga.

Kui ei ole otsustatud teisiti, peavad vanemad lahutuse korral ühiselt osalema lapse hooldamise ja koolitamisega kaasnevate kulude kandmisel. Osalemine tähendab elatise maksmist ning see ei lõpe automaatselt lapse täisikka jõudmisega. Seda saab maksta otse täiskasvanud lapsele ning läbi vaadata, võttes aluseks lapse vajadused ja muutuvad sissetulekud ning kummagi vanema kulud.

Lapse elukoha puhul on kaks võimalust (v.a erandjuhtum, kui kohus otsustab määrata lapse hooldusõiguse kolmandale isikule).

Laps elab koos ühe vanemaga. Sellisel juhul antakse teisele vanemale suhtlusõigus ja õigus määrata ajutiselt lapse elukohta, kui selle välistamiseks puuduvad põhjendatud alused.

Laps elab vaheldumisi kummagi vanema juures. Sellisel juhul kontrollib kohus, kas vahelduv elukoht on lapse huvides. Vahelduv elukoht ei tähenda tingimata seda, et periood, mil laps elab ühe või teise vanema juures, jaguneb vanemate vahel võrdset.

Kui vanemad on vanema hooldusõiguse teostamises, lapse alalises elukohas ja viibimiskohas, suhtlusõiguses ja õiguses määrata ajutiselt lapse elukohta ning lapse hooldamises ja kasvatuses osalemises kokkuleppe saavutanud, võivad nad esitada asjaomase kokkuleppe kohtule lahutusmenetluse ajal. Kohus võib võtta kokkulepet otsuses arvesse, kui ta leiab, et kokkulepe on lapse parimates huvides ning abikaasad on andnud oma nõusoleku vabatahtlikult.

Vanemate lahutusega ei jää nende lapsed ilma hüvedest, mida nad oleks muidu saanud. Sellega seoses koheldakse neid täpselt samamoodi nagu abielus vanemate lapsi.

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Kohus võib mõista ühelt abikaasalt teise abikaasa kasuks välja elatise. Elatist määratakse vastavalt selle abikaasa vajadustele, kellele elatist makstakse, ning teise abikaasa panustamisvõimet arvestades. Kui abikaasad on nõus, võib kohus otsustada, et elatist makstakse ühekordselt kohtu määratud summas ja tingimustel.

Vajaduste ja panustamisvõime kindlaksmääramisel võtab kohus muu hulgas arvesse järgmisi asjaolusid:

1. abikaasade vanus ja tervislik seisund;
2. abielu kestus;
3. laste kasvatamisele eelnevalt kulunud aeg või edaspidi kuluv aeg;
4. vanemate ametialane kvalifikatsioon ja seis tööturul;
5. vanemate valmisolek asuda tööle uuel töökohal;
6. vanemate olemasolevad ja tulevased õigused;
7. vanemate vara, nii kapital kui ka sissetulekud pärast abieluvara likvideerimist.

Elatist ei saa maksta abielu kestusest pikemalt, v.a erandjuhtudel.

Kui elatist ei maksta ühekordse summana, saab seda läbi vaadata ja selle maksmine peatada.

Kui abikaasa on lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud karistusseadustiku artiklites 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401 a, 402, 403, 404, 405 ja 409 sätestatud kuriteos (sugukõlvatu tegu, vägistamine, tahtlik tervisekahjustuse tekitamine, tapmine ja tahtlik kehavigastuse tekitamine, mõrv, tahtlik tapmine, lapse tapmine ja mürgitamine), mis pandi toime abielu ajal teise abikaasa või samasse leibkonda kuuluva lapse suhtes, või karistusseadustiku artiklites 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 ja 405 sätestatud kuriteo toimepanemise katses abielu ajal samade isikute suhtes, jääb ta teise abikaasa taotlusel ilma elatise saamise õigusest.

4 Mida tähendab õiguspõhiste „lahuselu“ igapäevaelus?

Lahuselu nõrgendab abielusidemeid, kuid ei lõpeta neid: abikaasad ei pea enam koos elama, kuid neil on kohustus olla truu ja toetada teineteist.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

Lahuselu eeltingimused on samasugused nagu abielu lahutamisel abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu.

6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?

Lahuselu hõlmab alati vara jagamist. Kui lahuselu on kestnud kolm aastat, võib üks abikaasadest taotleda kohtult lahutust. Kui teine abikaasa ei nõustu kohe lahuselu lõpetama, lahutab abielu kohus.

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine“ igapäevaelus?

Abielu kehtetuks tunnistamine tähendab, et abielu tunnistatakse kohtuotsusega õigustühiseks. Teisisõnu ei ole abielu justkui kunagi sõlmitudki.

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

Abielu võib kehtetuks tunnistada mitmel põhjusel.

Abielu sõlmiti ühe abikaasa vaba tahteta: nii on see juhul, kui kasutati vägivalda või kui asjaomasel isikul ei olnud õigeid andmeid teise abikaasa isikuga seotud oluliste asjaolude kohta.

Abielu sõlmiti vanemate nõusolekuta (või kohtu loata), kui üks abikaasadest oli abielu sõlmimise ajal alaealine.

Topeltabielu: see esineb siis, kui üks abikaasa oli samaaegselt abielus teise isikuga.

Abikaasadevaheline teatav sugulusaste.

Tegemist on fiktiivabieluga, mis on sõlmitud elamisõiguse saamiseks.

Abiellumiseks vajalikud ametlikud nõuded ei olnud täidetud: abielu ei sõlmitud ametlikult või selle sõlmis isik, kellel ei olnud selleks nõuetekohaseid volitusi.

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Kehtetuks tunnistatud abielul on sellegipoolest õiguspõhine (putatiivne abielu põhimõte (*mariage putatif*)):

mõlema abikaasa jaoks, kui nad sõlmisid abielu heas usus;

ühe abikaasa jaoks, kes toimis heas usus;

abielust sündinud laste jaoks ja seda isegi juhul, kui kumbki abikaasadest ei toiminud heas usus.

Kuid kehtetuks tunnistatud abielul ei ole õiguspõhise abikaasa jaoks, kes ei toiminud heas usus.

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Luksemburgis on abielu võimalik lõpetada ainult kohtuotsusega ning mitte kunagi ei ole see võimalik alternatiivset kohtuvälist meetodit või vahendust kasutades. Pereküsimustega seotud vahendust on siiski võimalik kasutada ühisvara likvideerimise ja jagamisega seotud küsimustes ning seoses elatise maksmise kohustusega ja abieluga kaasnenud kulude hüvitamisega, laste ülalpidamise kohustustega või vanemate hooldusõiguse küsimustega.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Kuhu avaldus esitada?

Abielulahutuse või **lahuselu** avaldus tuleb esitada abikaasade ühise elukoha või ühise elukoha puudumise korral kostja või lahutuse taotlemisel vastastikusel kokkuleppel ühe poole elukoha ringkonna kohtule (*tribunal d'arrondissement*) vastavalt nõukogu 27. novembri 2003. aasta määruses (EÜ) nr 2201/2003 (mis

käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000) sätestatud reeglitele.

Abielu kehtetuks tunnistamise avaldused tuleb esitada pere ühise elukoha ringkonnakohtule või kui vanemad elavad lahus ja teostavad vanema hooldusõigust ühiselt, siis selle vanema elukohajärgsele ringkonnakohtule, kellega koos alaealised lapsed harilikult viibivad, või selle vanema elukohajärgsele ringkonnakohtule, kes teostab seda õigust üksinda, või muudel juhtudel selle isiku elukohajärgsele ringkonnakohtule, kes ei ole menetluse algataja. Ühise avalduse esitamisel valivad pooled ühe või teise poole alalise elukoha järgse ringkonnakohtu. Neid reegleid kohaldatakse, tingimusel et need järgivad eespool osutatud määruses (EÜ) nr 1347/2000 sätestatud reegleid.

Avaldusi menetleb perekonnaasjade kohtunik (*juge aux affaires familiales*).

Järgitavad vorminõuded ja esitatavad dokumendid

Kui **abielu lahutatakse vastastikusel kokkuleppel**, on menetlusel mitu etappi: kui on jagatavat vara, peavad abikaasad paluma notaril koostada vara nimekirja ning hinnata kogu nende vallas- ja kinnisvara väärtust. Abikaasadel on võimalik lahendada asjaomased varaküsimused. Peale selle peavad nad kokku leppima mitmesugustes küsimustes, mis käsitlevad muu hulgas abikaasade viibimiskohta menetluse ajal, laste eest hoolitsemist ja nende vara haldamist, suhtlusõigust, abikaasade panust laste kasvatamisse ja hooldamisse ning mis tahes elatist, mida üks abikaasa peab teisele maksma. Selle kokkuleppe peab koostama advokaat või notar.

Asjaga kohtusse pöördumisel esitatakse ühine avaldus, mille mõlemad abikaasad registreerivad kohtu kantseleis. Avalduse esitamiseks kohtule ei pea kasutama advokaati.

Avaldus peab sisaldama järgmisi andmeid:

1. kuupäev;
2. abikaasade perekonnanimed, eesnimed, ametid ja aadress(id);
3. abikaasade sünnikuupäevad ja -kohad;
4. ühiste laste korral nende isikuandmed;
5. avalduse ese;
6. lühiülevaade asjaoludest ja põhjustest, millele tuginetakse.

Lisaks eespool osutatud kokkuleppele tuleb koos avaldusega esitada järgmised dokumendid:

1. abielutõend;
2. abikaasade sünnitõendid;
3. ühiste laste sünnitõendid;
4. abikaasade kodakondsust tõendav dokument;
5. vajaduse korral abikaasade abielulahutusele kohaldatava õiguse määramise kokkulepe vastavalt nõukogu 20. detsembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1259/2010 (tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahusel suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas) artiklile 5 kooskõlas asjaomases määruses kehtestatud vormidega. Abikaasad võivad abielulahutusele kohaldatava õiguse määrata ka vastavalt määruse (EL) nr 1259/2010 artiklile 5 kooskõlas asjaomases määruses kehtestatud vormidega, kui abielu lahutatakse vastastikusel kokkuleppel;
6. muud dokumendid, mida abikaasad kavatsevad kasutada.

Avaldusega esitatavad juriidilised ja muud dokumendid, mida pooled soovivad kasutada, tuleb vajaduse korral legaliseerida, kui need on väljastanud välismaine riigiasutus.

Abielu lahutamisel **abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu** või **lahuselu** korral tuleb pöörduda advokaadi poole. Asi viiakse ringkonnakohtusse, esitades avalduse kohtu kantseleile.

Avaldus peab sisaldama järgmist:

1. kuupäev;
2. abikaasade perekonnanimed, eesnimed, ametid ja aadress(id);
3. abikaasade sünnikuupäevad ja -kohad;
4. ühiste laste korral nende isikuandmed;
5. avalduse ese;
6. lühiülevaade asjaoludest ja põhjustest, millele tuginetakse.

Avaldus võib sisaldada ka taotlusi selliste ajutiste meetmete võtmiseks, mis hõlmavad abikaasasid ja nende lapsi ning nende elatist ja vara.

Avaldusega tuleb esitada järgmised dokumendid:

1. abielutõend;
2. abikaasade või hageja sünnitõendid;
3. ühiste laste sünnitõendid;
4. abikaasade või hageja kodakondsust tõendav dokument;
5. vajaduse korral abikaasade abielulahutusele kohaldatava õiguse määramise kokkulepe vastavalt nõukogu 20. detsembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1259/2010 (tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahusel suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas) artiklile 5 kooskõlas asjaomases määruses kehtestatud vormidega;
6. vajaduse korral esialgne kokkulepe abielulahutuse tagajärgede kohta, milles abikaasad on kokku leppinud;
7. vajaduse korral eespool esitatud küsimustes 3.2 ja 3.4 osutatud kuritegude eest abikaasat süüdi mõistva kohtuotsuse ärakiri;
8. muud dokumendid, mida hageja(d) kavatseb (kavatsevad) kasutada.

Avaldusega esitatavad juriidilised ja muud dokumendid, mida pooled soovivad kasutada, tuleb vajaduse korral legaliseerida, kui need on väljastanud välismaine riigiasutus.

Avaldus **abielu kehtetuks tunnistamiseks** esitatakse kohtule selle kantselei kaudu. Asja kohtusse esitamiseks ei pea kasutama advokaati. Avaldus peab sisaldama järgmist:

1. kuupäev;
2. poolte perekonnanimed, eesnimed ja aadressid;
3. poolte sünnikuupäevad ja -kohad;
4. avalduse ese;
5. lühiülevaade asjaoludest ja põhjustest, millele tuginetakse.

Avaldusega esitatavad juriidilised ja muud dokumendid, mida pooled soovivad kasutada, tuleb vajaduse korral legaliseerida, kui need on väljastanud välismaine riigiasutus.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusbü?

Isikud, kelle sissetulekut peetakse Luksemburgi õiguse alusel ebapiisavaks, võivad saada tasuta õigusabi. Abi saamiseks peab isik täitma küsimustiku, mida on võimalik saada Luksemburgi advokaatuurilt (*Barreau de Luxembourg*), ning täidetud küsimustik tuleb saata oma elukohajärgse advokaatuuri esimehele (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*), kes teeb otsuse õigusabi võimaldamise kohta.

Tasuta õigusabist kaetakse kõik sellistest kohtumenetlustest, protsessinormidest või toimingutest tulenevad kulud, milleks see õigusabi ette on nähtud. Õigusabist saab katta näiteks templimakse ja registreerimistasusid, kohtusekretäri tasusid, advokaaditasusid, kohtutäituri kulusid ja tasusid, notaritasusid ja -kulusid, tehnikute kulusid ja tasusid, tunnistajatele makstavaid tasusid ning tõlkide ja tõlkijate tasusid, välismaal kehtiva õiguse kohta antud tõenditega (*certificats de coutume*) seotud tasusid, reiskulusid, registreerimise ning hüpoteegi ja koormatise seadmisega seotud lõive ja tasusid ning vajaduse korral teadete ajalehes avaldamisega seotud kulusid.

13 Kas abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Seda laadi otsuse peale on Luksemburgis võimalik esitada apellatsioonkaebus. Põhimõtteliselt on apellatsiooni esitamise tähtaeg 40 päeva, kuid seda võib pikendada, kui hageja elab välisriigis. Mis tahes apellatsioonkaebusi on pädev menetlema ülemkohus (*Cour supérieure de justice*).

14 Milline on abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Kooskõlas nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliiku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000, tunnustab Luksemburgi Suurhertsogiriik automaatselt lahutust, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamist käsitlevaid kohtuotsuseid, mille on teinud teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohus. Otsuse tunnustamiseks ei ole vaja astuda täiendavaid samme.

Kui Euroopa Liidu liikmesriigi kohus on teinud lõpliku otsuse, puudub eelmenetluse vajadus korrigeerimaks perekonnaseisuandmeid Luksemburgis. Abielutunnistuse ja abikaasade sünnitunnistuste servale tuleb märkida viide lahutust käsitlevale kohtuotsusele. Kui abielu sõlmiti välisriigis, tuleb kohtuotsus kanda selle omavalitsusüksuse perekonnaseisuregistrisse, kus abielu registreeriti, või Luxembourgis perekonnaseisuregistrisse, ning samuti tuleb teha märke mõlema abikaasa sünnitunnistuse servale.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Mis tahes huvitatud isik võib esitada ringkonnakohtu esimehele avalduse, et saada otsus, millega keeldutakse tunnustamast lahutust, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamist käsitlevat otsust, mille on teinud teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohus.

Ringkonnakohtu esimees teeb otsuse viivitamata. Isik, kelle vastu tunnustamisest keeldumise otsust soovitakse saada, ei tohi menetluse selles etapis esitada mingeid tähelepanekuid. Avaldus on vastuvõetav üksnes järgmistel alustel:

kohtuotsus on ilmselgelt vastuolus avaliku huviga;

kostja õigusi ei ole austatud;

kohtuotsus ei ole kooskõlas seotud menetluse tulemusel tehtud otsusega.

Kumbki pool võib ringkonnakohtu esimehe otsuse apellatsioonikohtusse (*Cour d'appel*) edasi kaevata. Apellatsioonietapis tuleb mõlemad pooled ära kuulata. Apellatsioonikohtu otsuse võib õigusküsimustes edasi kaevata kassatsioonikohtusse (*Cour de cassation*).

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Luksemburgi Suurhertsogiriik kohaldab nõukogu 20. detsembri 2010. aasta määrust (EÜ) nr 1259/2010 tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahusele suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas, mis on kehtinud alates 21. juunist 2012 Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti (alates 11. veebruarist 2018), Prantsusmaa, Saksamaa, Kreeka (alates 29. juulist 2015), Ungari, Itaalia, Läti, Leedu (alates 22. maist 2014), Luksemburgi, Malta, Portugali, Rumeenia, Sloveenia ja Hispaania vahel. Määruses on sätestatud, et abikaasad võivad abielulahutuse ja lahusele suhtes kohaldatava õiguse määramises kokku leppida, tingimusel et tegemist on ühega järgmistest õigustest:

selle riigi õigus, kus on kokkuleppe sõlmimise ajal abikaasade peamine elukoht,

selle riigi õigus, kus oli abikaasade viimane peamine elukoht, kui üks neist kokkuleppe sõlmimise ajal endiselt seal elab,

selle riigi õigus, mille kodanik on üks abikaasadest kokkuleppe sõlmimise ajal, või

kohtu asukohariigi õigus.

Samas määruses on sätestatud, et kui eespool osutatud punktist tulenev valikuvõimalus jäetakse kasutamata, kohaldatakse abielulahutuse ja lahusele suhtes riigi õigust:

kus on abikaasade peamine elukoht kohtu poole pöördumise ajal; või selle puudumise korral,

kus oli abikaasade viimane peamine elukoht, tingimusel et sellest ei ole kohtusse pöördumise ajal möödunud rohkem kui aasta, kui üks abikaasadest

kohtusse pöördumise ajal endiselt selles riigis elab; või selle puudumise korral,

mille kodanikud mõlemad abikaasad kohtu poole pöördumise ajal on; või ühise kodakondsusjärgse riigi puudumise korral seal,

kus kohtusse pöördatakse.

Juhtudel, kui määrus (EÜ) nr 1259/2010 ei kehti, kohaldatakse abielulahutuse ja lahusele suhtes Luksemburgi õiguse kohaselt:

abikaasade päritoluriigi õigust, kui neil on sama riigi kodakondsus;

selle riigi õigust, kus asub abikaasade tegelik ühine elukoht, kui neil on eri riigi kodakondsus;

kohtu asukohariigi õigust, kui eri kodakondsusega abikaasad ei ole tegelikku ühist elukohta.

Seotud lingid

Brošüür: [Lahutus Luksemburgi Suurhertsogiriigis](#)

[LEGILUX](#);

[Õigusportaal](#)

Viimati uuendatud: 10/01/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.